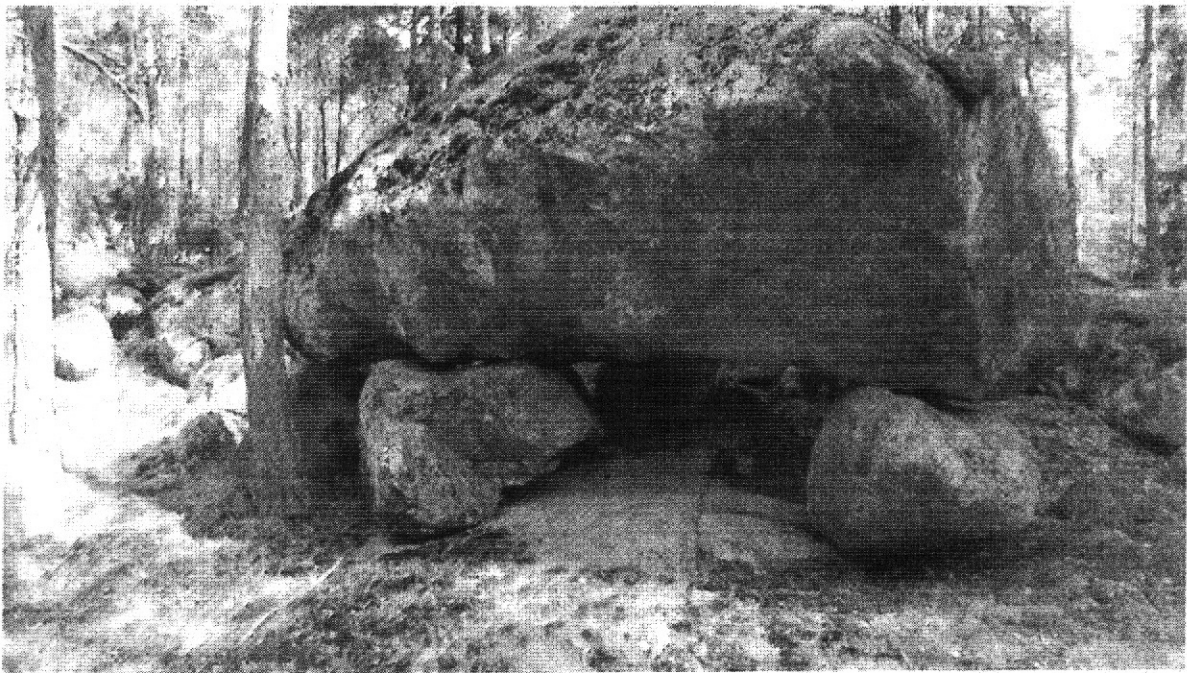

RAISION RAJA-ALUEEN LUONTOARVOJA JA SUUNNITTELUSSA HUOMIOITAVIA LUONNON MUISTOMERKKEJÄ

Ari Karhilahti

UUUUUU

RRRRRR

UUUUUUUUUU

RRRRRR

Johdanto

Raision ja Turun raja-alueen luonnosta haluttiin selvitys mahdollisen Myllyn liikenteen vaatiman uuden tielinjan vuoksi.

Alue on seutukaavassa viheraluetta ja ekologinen käytävä mm Ruissalon ja Pansion suuntaan.

Menetelmät ja selvitys

Selvitettävä alue on Raision osalta suurimmaksi osaksi peltoa, vain pienet kaistaleet kallioista sekametsää kuuluu alueeseen. Koska osa luontoarvoista on yhteisiä Turun maa-alueen kanssa, on selvitys ulotettu tarpeellisessa määrin Turun hallinnolliselle alueelle.

Selvitys ei ole kaiken kattava tyhjentävä selvitys alueen luonnosta, vaan tässä tuodaan esiin merkittäviä alueen luontoarvoja. Selvittäjällä on alueen luonnosta yli 40 v kokemus.

Tuloksia Raision alueelta

Raision hallinnollisella alueella merkittävin vesikohde on sammakoiden (*Rana temporaria*) ja vesiliskojen (*Triturus vulgaris*) lisääntymisalue Vetikon alueen purkuojassa, ojassa jonne mm. Myllyn hulevedet purkautuvat. (Kartassa alue 1)

Ojassa kävi vuonna 2009 kutemassa kymmeniä vesiliskopareja ja yhtenä päivänä laskettiin samanaikaisesti 700 sammakkoa kutemassa. Vuoden 2010 kutuajan viileät kelit ajoittivat kudun pitkälle ajalle ja samanaikaisesti ojassa oli kutemassa noin 300 sammakkoa samanaikaisesti.

Ojan merkitys on huomattava sammakoiden kannalta, itse en tiedä lähistöllä vastaavan kokoisia kutualueita, vastaavia kututapahtumia ei ole raportoitu Kokemäenjoki-suistoa lähempää.

Sammakot talvehtivat maakoloissa ja keväällä oli havaittavissa, että suurin osa sammakoista tuli Turun puolelta metsiköstä kudulle ja palasi sinne, osa sammakoista viettää talvensa ja kesänsä Pasalan-omakotialueella ja lähimetsässä.

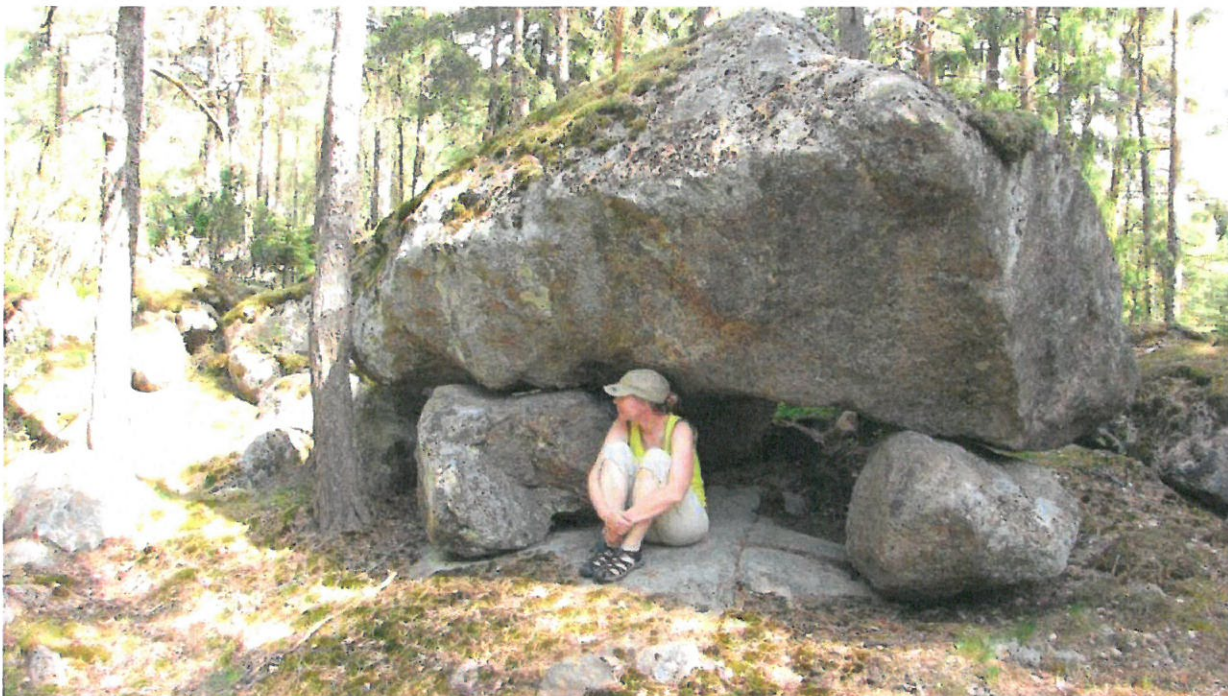
Kuva 1, Sammakoiden joukkokutua Kohteen 1 ojassa.

Sammakoiden poikastuotanto on suuri

Geologiset erikoisuudet

Alueella on kaksi merkittävää geologista muodostumaa, kaksi Tapion alttaria (Kohde 2), ja luolamaisesti asettuneet siirtolohkareet (kohde 3).

kuva 2. suuri Tapion alttari

kuva 3. pieni Tapion alttari

Tapion alttarit ovat metsänjumalalle Tapiolle pyhitettyjä paikkoja, kuten Tapion pöytinä tunnetut tasalakiset kuuset. Tapion alttarit ovat vaan hyvin paljon harvinaisempia. Kirjan (Suomen geologiset kohteet; Aimo Kejonen, Karttakeskus), mukaan maamme edustavin Tapion alttari on Jyväskylässä Muuratsalossa. Ollen kooltaan 2,5 x 1,5 m. Alttari on pään kokoisten kivien varassa, Muuratsalon kivi on poikanen Raision alttarin rinnalla, Raision suurempi Tapion alttari on kooltaan noin 4 x 2,5m ja pienempi puolitoista metriä kanttiinsa. Suuri alttari on kolmen kiven varassa joista suurimmat kaksi ovat melkein metrin kanttiinsa ja yli puoli metriä korkeita. Raisiossa saattaa olla maamme suurin Tapion alttari, muualla tällaiset ovat käyntikohteita ja arvostettuja luonnon muistomerkkejä. Liekö niin, että tätä alttari-paria ei tiedetä olevan olemassakaan?

Siirtolohkareet

Suurista siirtolohkareista on muodostunut luolamainen muodostuma, arviolta yli neljä metriä korkea. Kohde 3. Siirtolohkareet ovat laajan saniaiskorven reunassa.

Kuva 4. Luolamaisesti nojaavat siirtolohkareet (kohde 3 liitekartassa).

Kuva 5. Siirtolohkareiden lähimaastoa, saniaiskorpea.

Eläimistöä

Raision alueella olevat metsät ovat vanhaa sekametsää ja kookasta kuusikkoa, kallioiden korkeimpia kohtia lukuun ottamatta ne edustavat tyyppillistä liito-oravien reviiriä. Lajin esiintyminen varmistuikin alueen eteläosassa Turun puolella. Pohjoisosan Itäniityntiestä kaakkoon olevan ulkoilupolun varrelta löytyi keväällä 2010 usean puun alta liito-oravien papanoita, kartassa kohde 4, Raision alueelta vain papanalöydökset on merkitty karttaan, koska alueesta tehdään selvitys 2010 syksyllä.

Kallioiden kupeessa niiden koillispuolella on kanahaukan (*Accipiter gentilis*) reviiri. Haukka on pesinyt alueella jo vuosia. Reviiri on kartassa violetilla, kohde numero 5.

Rajan tuntumassa Turun puolella olevia luontoarvoja

Aivan Tapion alttarin tuntumassa Turun puolella on Metsälain mukainen arvokas kohde, pieni rahkasammalsuo (kartassa kohde 6), jossa kasvaa mm. isokarpalo (*Vaccinium oxycoccos*) ja pyöreälehtinen kihokki (*Drosera rotundifolia*) ja laitamilla maariankämmeköitä (*Dactylorhiza maculata*). Suo on täysin luonnontilainen.

Kuva 6. rahkasammalsuo, kohde 6 kartassa.

Suon laitamilta pohjoiseen on liito-oravien asuttama metsikkö, kartassa on violetilla on merkitty ne puut joiden alta alueella keväällä ohimennen havaittiin liito-oravien ulosteita, eli aluetta EI OLE kartoitettu niin, että kaikki liito-oravan esiintymät olisivat jo tiedossa, metsän notkopaikat ovat kaikki mahdollisia esiintymäalueita. Parhaat Raisiossa ja lähinnä Raision rajaa olevat metsät ovat kartassa vaalean oranssilla.

Turun alueella on saniaiskorven keskellä luonnontilainen lähde. Lähteestä virtasi vettä kesäkuun lopulla 2010.

Kuva 7. Lähde, kohde 7 kartassa.

Kallion laella kasvaa ehkä laajimmat honkasammaleen (*Leucobryum glaucum*) esiintymät mitä lähialueelta voi löytää. Hohkasammal on Luontodirektiivin liitteessä V yhteisön tärkeinä pitämä laji. Hohkasammalen kasvupaikkojen hävittäminen on kielletty. Sammalta kasvaa sekä Raision, että Turun alueella, (kohde 8) kartassa vihreällä. Kaikkia lajin kasvupaikkoja ei ole kartoitettu, sitä saattaa löytyä lisää Turun alueelta.

Sammal kasvaa niin tiiviinä mättäänä, ettei siihen juurikaan jää kariketta päälle ja mättäät ovat lähes roskattomia.

kuva 8 Hohkasammaleen tiivis mätäs.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvitysalue on kauttaaltaan täynnä merkittäviä luontoarvoja, joiden heikentäminen tai muuttaminen on kielletty, esimerkiksi ojan ja metsikön väliin ei voi rakentaa tietä, koska kohmeiset sammakot ja vesiliskot liiskaantuvat tielle, merkittävä lisääntymisalue tuhoutuu.

Liito-oravien esiintyminen on alueella varmistettu jo kahdessa kohteessa, varsinainen tarkka selvitys on tekemättä.

Lähteet ja muut pienvedet ovat lailla suojeltuja, ja mitään maan muutoksia ei voi tehdä niiden valuma-alueella ilman, että lähde kuivuu. Tien rakentaminen maatyttöineen muuttaa pohjaveden tasoa laskien sitä.

Alueen geologiset kohteet ovat jääneet aivan liian vähälle huomiolle, ja niiden merkitys ja nähtävyys arvoa voi helposti nostaa ja tunnettavuutta lisätä.

Sammalerikoisuuden kasvualue on lain suojaama.

Ari karhilahti

Raisio 30.6.2010

